

Sygnatura akt I C 1021/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Jelenia Góra, dnia 09.05.2013 r.

Sąd Rejonowy w Jeleniej Górze I Wydział Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczący: SSR Jaromir Antoszewski

Protokolant: Mariola Olechno

po rozpoznaniu w dniu 09.05.2013 r. w Jeleniej Górze sprawy

z powództwa R. T.

przeciwko S. w G.

- pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności (art. 840 kpc)

I. pozbawia wykonalności w stosunku do powoda R. T. tytuł wykonawczy w postaci nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym Sądu Rejonowego w Jeleniej Górze z dnia 12.07.2007 r. (sygn. akt VII Nc 2254/07), opatrzony w klauzulę wykonalności postanowieniem Sądu Rejonowego w Jeleniej Górze z dnia 13.07.2011 r. (sygn. akt I Co 3331/11) w całości;

II. zasądza od strony pozwanej na rzecz powoda kwotę 3617 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego;

III. zasądza od strony pozwanej na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Jeleniej Górze kwotę 856 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt I C 1021/12

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 05.04.2012 r. powód R. T. , reprezentowany przez zawodowego pełnomocnika , wystąpił przeciwko pozwanej S. w G. o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego – nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym Sądu Rejonowego w Jeleniej Górze z dnia 12.07.2007r. (sygn. akt VII Nc 2254/07) wydanego przeciwko dłużnikowi H. K. , będącemu spadkodawcą powoda , któremu postanowieniem Sądu Rejonowego w Jeleniej Górze z dnia 13.07.2011r. nadana została klauzula wykonalności przeciwko spadkobiercom dłużnika . Wniósł nadto o zasądzenie kosztów procesu , w tym zastępstwa procesowego.

W uzasadnieniu powód podniósł , iż postanowieniem Sądu Rejonowego w Jeleniej Górze z dnia 30.11.2009r. stwierdzono nabycie spadku po H. K. zmarłym dnia (...) na podstawie ustawy przez córkę spadkodawcy M. K. w 1/2 części oraz wnuki R. T. i P. T. po 1/4 części z dobrodziejstwem inwentarza, pismem z dnia 14.01.2012r. komornik H. S. poinformował powoda o wszczęciu na wniosek pozwanego postępowania egzekucyjnego i dokonał zajęcia renty rodzinnej powoda, jego rachunku bankowego i nadpłaty podatku , na podstawie tytułu - nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym Sądu Rejonowego w Jeleniej Górze z dnia 12.07.2007r. (sygn. akt VII Nc 2254/07) wydanego przeciwko dłużnikowi H. K., opatrzonemu w klauzulę wykonalności przeciwko spadkobiercom dłużnika .Wskazał , iż niezwłocznie zawiadomił wierzyciela o nabyciu spadku z dobrodziejstwem inwentarza, braku aktywów w spadku i wystąpił z wnioskiem o spis inwentarza , co postanowiono orzeczeniem Sądu Rejonowego w Jeleniej Górze z dnia 27.02.2012r. (sygn. akt I Ns 265/12). Sporządzony przez komornika S. R. spis inwentarza wykazał , że w skład spadku nie wchodzi żadne aktywa , a udziały przypadające spadkobiercom nie przedstawiają żadnej wartości. Komornik H. S. postanowieniem z dnia 31.03.2012r. oddalił wniosek powoda o umorzenie

postępowania egzekucyjnego, a wierzyciel nie wyraził woli zakończenia egzekucji . Przywołał art. 1031 kc. i art. 840 §1 pkt.2 kpc. oraz uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 30.09.1985r. III CZP 49/85 na poparcie swojego roszczenia.

W odpowiedzi na pozew z dnia 23.08.2012r. pozwana S. w G., reprezentowana przez zawodowego pełnomocnika ,wniosła o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów postępowania , w tym zastępstwa procesowego.

W uzasadnieniu przecząc wszystkim wyraźnie nie przyznanym twierdzeniom powoda , zarzuciła brak przesłanek roszczenia z 840 kpc. Przyznała , iż po stwierdzeniu nabycia spadku po H. K. uzyskała postanowienie o nadaniu klauzuli wykonalności z dnia 13.07.2011r. , gdy sytuacja materialnoprawna i procesowa powoda jako spadkobiercy dłużnika była już skonkretyzowana z mocy art. 788 §1 kpc. w zw. z art. 779 §2 kpc., w postanowieniu sąd nie zamieścił wzmianki o ograniczeniu odpowiedzialności powoda . Rozróżniając między zażaleniem a powództwem przeciwegzekucyjnym , przywołała uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 17.04.1985r. III CZP 14/85 , dopuszczającą zwalczanie uchybień formalnych sądu w postępowaniu o nadanie klauzuli wykonalności w drodze zażalenia. Wyraziła przekonanie , iż nawet gdyby hipotetycznie przyjąć , że w postanowieniu o nadaniu klauzuli wykonalności znalazło się zastrzeżenie z art. 319 kpc. i został sporządzony spis inwentarza , to przedmiotowe powództwo również nie miałoby racji bytu , gdyż przyjęcie spadku z dobrodziejstwem inwentarza nie może stanowić podstawy roszczenia z art. 840 §1 pkt.2 kpc. w myśl wyroku Sądu Najwyższego z dnia 15.11.1996r. II CKN 7/96. Nadmieniła też , że komornik ograniczył egzekucję do kwot stanowiących koszty , a zatem będących długiem osobistym dłużnika , co zostało dokonane w marcu 2012r. czyli przed wytoczeniem powództwa.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym Sądu Rejonowego w Jeleniej Górze z dnia 12.07.2007r. (sygn. akt VII Nc 2254/07) nakazano pozwanemu H. K. zapłacić na rzecz powoda S. w G. kwotę 6355,48 zł z umownymi odsetkami i kosztami. Postanowieniem z dnia 11.10.2007r. orzeczenie to opatrzone w klauzulę wykonalności .

Postanowieniem Sądu Rejonowego w Jeleniej Górze z dnia 30.11.2009r. (sygn. akt I Ns 424/09) stwierdzono , że spadek po H. K. zmarłym dnia (...) w S. na podstawie ustawy nabyła córka spadkodawcy M. K. w 1/2 części oraz wnuki R. T. i P. T. po 1/4 części spadku z dobrodziejstwem inwentarza

Postanowieniem Sądu Rejonowego w Jeleniej Górze z dnia 13.07.2011 r. (sygn. akt I Co 3331/11) nadano klauzulę wykonalności nakazowi zapłaty w postępowaniu upominawczym Sądu Rejonowego w Jeleniej Górze z dnia 12.07.2007r. (sygn. akt VII Nc 2254/07) na rzecz S. w G. przeciwko M. K., R. T. i P. T., zasądając od nich koszty postępowania.

Postanowieniem Sądu Rejonowego w Jeleniej Górze z dnia 27.02.2012 r. (sygn. akt I Ns 265/12) postanowiono sporządzić spis inwentarza majątku spadkowego po H. K. zmarłym dnia 01.10.2007r. w S., zlecając sporządzenie spisu komornikowi przy Sądzie Rejonowym w Jeleniej Górze S. R.. Komornik ten w wyniku spisu inwentarza z dnia 13.03.2012r. w odniesieniu do stanu czynnego spadku stwierdził brak wszelkich ruchomości oraz nieruchomości po zmarłym.

W postępowaniu egzekucyjnym wszczętym na wniosek z dnia 03.11.2011r. Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo - Kredytowej im. F. S. w G. przeciwko dłużnikom M. K., R. T. i P. T. przez komornika przy Sądzie Rejonowym w Kłodzku H. S. pod sygn. akt KM 11522/11 , zajęto pismem z dnia 07.03.2012r. wierzytelności dłużnika R. T. należne od Urzędu Skarbowego w J.. Pismami komornika z dnia 14.01.2012r. wezwano do dokonywania potrąceń z renty dłużnika oraz zawiadomiono go o zajęciu rachunku bankowego.

Wnioskiem z dnia 13.03.2012r. R. T. wystąpił do komornika przy Sądzie Rejonowym w Kłodzku H. S. o umorzenie postępowania egzekucyjnego, który to wniosek postanowieniem z dnia 21.03.2012r. komornik oddalił powołując się na art. 804 i 792 kpc.

Dowód: nakaz zapłaty k.14 i akta komornika przy Sądzie Rejonowym w

K. H. S. o sygn. KM 11522/11,

postanowienia Sądu Rejonowego w Jeleniej Górze k.10, 17

postanowienie Sądu Rejonowego w Jeleniej Górze z dnia

13.07.2011 r. w aktach komornika przy Sądzie Rejonowym w

K. H. S. o sygn. KM 11522/11,

pisma komornika H. S. k. 11,12,13,

protokół i spis inwentarza k.15,16,

wniosek dłużnika k.18,

postanowienie komornika H. S. k. 20

okoliczności bezsporne.

Postanowieniem komornika przy Sądzie Rejonowym w Kłodzku H. S. z dnia 19.03.2012r. (sygn. akt KM 11522/11) ograniczono zajęcie renty dłużnika R. T. o koszty postępowania.

Postanowieniem z dnia 23.03.2012r. (sygn. akt KM 11522/11) komornik przy Sądzie Rejonowym w Kłodzku H. S. uchylił ograniczenie zajęcia z dnia 19.03.2012r. w całości.

Dowód: postanowienia komornika H. S. k. 48, 54.

Sąd zważył, co następuje:

W niniejszej sprawie bezspornym zasadniczo jest stan faktyczny, w tym powstanie tytułu wykonawczego i jego treść, podstawa i prowadzenie postępowania egzekucyjnego. Spór dotyczy w pierwszym rzędzie oceny prawnej istniejącego stanu faktycznego na gruncie braku orzeczenia w postanowieniu o nadaniu klauzuli wykonalności prawa dłużnika do powoływania się na ograniczenie odpowiedzialności w postępowaniu egzekucyjnym do stanu czynnego spadku , stanu czynnego spadku stwierdzonego w spisie inwentarza oraz dopuszczalności powództwa przeciwegzekucyjnego w istniejącej sytuacji prawnej i faktycznej.

W toku postępowania strony zgłosiły , a Sąd przeprowadził dowody z dokumentów , w tym nakazu zapłaty oraz postanowień Sądu Rejonowego w Jeleniej Górze o stwierdzeniu nabycia spadku z dobrodziejstwem inwentarza, nadającego klauzulę wykonalności na następców prawnych dłużnika oraz nakazującego sporządzenie spisu inwentarza , jak też z dokonanego przez komornika przy Sądzie Rejonowym w Jeleniej Górze S. R. spisu inwentarza majątku po H. K. zmarłym dnia (...) Dowody z dokumentów nie budziły wątpliwości co do ich zgodności z rzeczywistością i nie zostały podważone przez strony.

Zgodnie z art. 840 §1 pkt. 2) kpc. dłużnik może w drodze powództwa żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w całości lub w części albo ograniczenia , jeżeli po powstaniu tytułu wykonawczego nastąpiło zdarzenie , w skutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane; (...).

Stosownie do art. 1031 § 2 kc. w razie przyjęcia spadku z dobrodziejstwem inwentarza spadkobierca ponosi odpowiedzialność za długi spadkowe tylko do wartości ustalonego w inwentarzu stanu czynnego spadku. Powyższe ograniczenie odpowiedzialności odpada, jeżeli spadkobierca podstępnie nie podał do inwentarza przedmiotów należących do spadku albo podał do inwentarza nie istniejące długi.

W myśl art. 788 § 1 kpc. jeżeli uprawnienie lub obowiązek po powstaniu tytułu egzekucyjnego lub w toku sprawy przed wydaniem tytułu przeszły na inną osobę, sąd nada klauzulę wykonalności na rzecz lub przeciwko tej osobie, gdy przejście to będzie wykazane dokumentem urzędowym lub prywatnym z podpisem urzędowo poświadczonym.

Wg. art. 792 kpc. jeżeli następca ponosi odpowiedzialność tylko z określonych przedmiotów albo do wysokości ich wartości, należy w klauzuli wykonalności zastrzec mu prawo powoływania się w toku postępowania egzekucyjnego na ograniczoną odpowiedzialność, o ile prawo to nie jest zastrzeżone już w tytule egzekucyjnym.

W ocenie sądu niniejszej sprawie, wbrew przekonaniu strony pozwanej, dopuszczalne jest zgłoszenie powództwa opozycyjnego, powód przy tym wykazał przesłanki uzasadniające jego roszczenie na gruncie art. 840 §1 pkt. 2) kpc. Niewątpliwie po powstaniu tytułu wykonawczego nastąpiło zdarzenie, w skutek którego zobowiązanie nie może być egzekwowane. Tytuł wykonawczy w postaci nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym Sądu Rejonowego w Jeleniej Górze z dnia 12.07.2007r. (sygn. akt VII Nc 2254/07) zaopatrzono w klauzulę wykonalności dnia 11.10.2007r. W dniu 30.11.2009r. zapadło postanowienie o stwierdzeniu nabycia spadku po pierwotnym dłużniku min. przez R. T. z dobrodziejstwem inwentarza. Orzeczenie takie stanowiło o ograniczeniu odpowiedzialności powoda do wartości ustalonego w inwentarzu stanu czynnego spadku. Omyłkowe nie wskazanie takiego prawa w postanowieniu z dnia 13.07.2011 r. (sygn. akt I Co 3331/11) oraz zlecenie spisu inwentarza postanowieniem Sądu Rejonowego w Jeleniej Górze z dnia 27.02.2012 r. (sygn. akt I Ns 265/12), a następnie ustalenie braku majątku spadkowego w sporządzonym w dniu 13.03.2012r. spisie przesądzały o braku możliwości skutecznego żądania umorzenia postępowania egzekucyjnego dając jednocześnie dłużnikowi prawo do wystąpienia z roszczeniem przeciwegzekucyjnym wobec faktu, iż zobowiązanie wygasło i nie mogło być egzekwowane jako skierowane wyłącznie do nieistniejącego majątku. Na marginesie, stanowisko to podzielone zostało również przez Sąd Okręgowy w Jeleniej Górze w uzasadnieniu postanowienia z dnia 24.10.2012r. (sygn. akt I Cz 568/12) oddalającego zażalenie pozwanej na postanowienie z dnia 07.08.2012r. o zabezpieczeniu powództwa.

Bez znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy pozostawało ograniczenie zajęcia renty dłużnika R. T. przez komornika przy Sądzie Rejonowym w Kłodzku H. S. dnia 19.03.2012r., który to komornik następnie postanowieniem z dnia 23.03.2012r. powyższe ograniczenie uchylił.

W świetle powyższych ustaleń i zważeń powództwo podlegało uwzględnieniu, co skutkowało orzeczeniem jak w pkt. I. wyroku.

O kosztach postępowania orzeczono zgodnie z ogólną zasadą odpowiedzialności za wynik procesu z art. 98 §1 i §3 kpc., zasądzając od pozwanej na rzecz powoda koszty jego zastępstwa procesowego w wysokości 2400 zł za postępowanie pierwszoinstancyjne plus opłata od pełnomocnictwa oraz dwukrotnie po 600 zł kosztów postępowania drugoinstancyjnych: w sprawie sygn. akt I Cz 568/12, w której zażalenie pozwanej oddalono oraz w sprawie II CZ 749/12, w której uwzględniono zażalenie powoda na postanowienie z dnia 11.09.2012r. o przekazaniu sprawy zgodnie z wnioskiem pozwanej do Sądu Rejonowego w Kłodzku.

Dodatkowo w pkt. III wyroku zasądzone od pozwanej na rzecz Skarbu Państwa -Sądu Rejonowego w Jeleniej Górze kwotę 856 zł zwrotu kosztów sądowych, od których powód został zwolniony tj. 713 zł opłaty od pozwu i 143 zł opłaty od zażalenia na postanowienie o przekazaniu sprawy (art. 100 ust.1 i 2, art. 113 ust.1 i art. 19 ust.3 pkt.2 u.o.k.s.c.)